

MACOECONOMIA

PROGRAMA

Grups 50 i 60

Prof. Lluís Jovell

Departament d'Economia Aplicada

Escola Universitària d'Estudis Empresarials

UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA

Curs 1999-2000

Sabadell, setembre de 1999

OBJECTIUS

L'empresa viu en un procés d'interacció constant amb un conjunt de variables que condicionen les seves possibilitats estratègiques. Quan ens referim a la situació i estat de totes aquestes variables econòmiques ens estem referint a l'**entorn econòmic** de l'empresa, perquè aquestes variables tindran que ser tingudes molt en compte a l'hora de prendre les decisions de la **política empresarial**, ja que influiran significativament en les resultats de l'empresa.

Aquest concepte d'entorn econòmic, generalitzat pels economistes americans de la teoria de l'organització i de l'estratègia empresarial i que ha aconseguit gran actualitat en els plantejaments de la direcció estratègica, no es pot confondre a qüestions d'investigació de mercat o anàlisi de competidors per exemple, ja que tot i tractar-se igualment d'entorn econòmic, la seva anàlisi i dinàmica responen a plantejaments diferents dels que utilitzem aquí.

Dit tot això, l'**objectiu** de la present assignatura consisteix en conèixer i comprendre una sèrie d'instruments que ofereix la macroeconomia per l'anàlisi de l'entorn econòmic i la seva dinàmica, aspectes tots ells, que com ja s'ha dit, condicionen la presa de decisions de la política empresarial.

Ara bé, fins fa ben poc, era suficient amb entendre com entorn econòmic la situació de l'economia general d'un país. En l'actualitat aquesta conceptualització de l'entorn és del tot insuficient. Per això, aquesta assignatura té com objectiu, comprendre les qüestions més importants d'un entorn econòmic que està assistint a un intens procés d'internacionalització del capital financer.

Per aconseguir aquesta comprensió, s'ofereix l'**instrumental analític** de la macroeconomia, emfatitzant el paper que desenvolupen les **expectatives** en l'economia moderna en el mig termini. Tot això s'enfoca, des de una perspectiva de ciència aplicada que té, per tant, que mantenir la coherència interna amb la rellevància externa. I per tant, les idees, les teories i els models que es presenten s'avaluen constantment en base a les qüestions d'actualitat econòmica i financera mundial.

El compliment de l'objectiu, té de servir perquè el graduat gaudeixi al finalitzar el curs d'una sèrie d'**eines** i coneixements —que fugin de les típiques descripcions— l'hi permetin analitzar i comprendre les **situacions noves** que ben segur se l'hi aniran presentant al llarg de la seva vida professional. Aquesta capacitació per l'anàlisi de situacions noves, que ofereix la macroeconomia, constitueix una qüestió crucial i determinant en un món en procés de canvi continuu.

PROGRAMA

El programa de Macroeconomia, té unes característiques específiques bàsiques que a continuació s'expliciten.

En primer lloc, es pretén una combinació el més equilibrada possible entre el **curt i el llarg** termini.

En segon, es presenta la teoria macroeconòmica utilitzant una **amplia varietat de models** senzilla.

En tercer lloc, el programa suposa una certa revisió de la frontera entre economia y administració de empreses, **integran** en alguns aspectes la teoria financera i l'econòmica.

En quart lloc, i lligat amb l'anterior destacar la importància per la macroeconomia dels **principis microeconòmics subjacents**.

Finalment i conforme la especificat al començament, s'emfatitza el paper que juguen les **expectatives** en l'economia actual. És a dir, com moltes decisions econòmica depenen no només del que succeeix en l'actualitat sinó també de les

expectatives sobre el futur. En el ben entès de que les expectatives sobre el futur depenen igualment dels aconteixements actuals.

Tema 1. El mercat de bens i serveis.

- 2.1 La producció de bens i serveis.
- 2.2 Distribució de la renda nacional entre els factors de producció.
- 2.3 La demanda de bens i serveis.
- 2.4 Equilibri i tipus d'interès.

Tema 2. Els mercats financers (I)

- 2.1 Estalvi, inversió i sistema financer.
- 2.2 El mercat de fons prestables.
- 2.3 La demanda de diner:
 - 2.3.1 Teories basades en la cartera de actius.
 - 2.3.2 Teories de la demanda de diner basades en transaccions.
 - 2.3.3 El modelo de gestió d'efectiu de Baumol-Tobin.
 - 2.3.4 Innovació financer i actius quasi líquids.
 - 2.3.5 Demanda de diner i tipus d'interès.
- 2.4 Teoria quantitativa del diner.
 - La neutralitat monetària i la dicotomia clàssica.
- 2.5 Expectatives i tipus d'interès.
- 2.6 L'efecte Fisher.
- 2.7 La taxa òptima d'inflació.

Tema 3. Els mercats financers (II)

- 3.1 La determinació de la quantitat de diner.
 - El multiplicador del diner.
- 3.2 Els instruments de control monetari.
- 3.3 El multiplicador i els préstecs bancaris.
- 3.4 L'elecció d'objectius de la política monetària.
- 3.5 Els tipus d'interès a curt i a llarg termini.

Tema 4. Economia oberta.

- 4.1 Moviments internacionals de bens i de capitals.
- 4.2 Estalvi i inversió en una economia petita oberta.
- 4.3 Los tipus de canvi.
- 4.4 La gran economia oberta
- 4.6 Integració econòmica.

Tema 5. Creixement econòmic.

- 5.1 El modelo de creixement de Solow.
 - 5.1.1 La acumulació de capital.
 - 5.1.2 Evolució del capital y estat estacionari.
 - 5.1.3 Las variacions de la tasa d'estalvi.

- 5.1.4 Taxes d'estalvi i la regla d'or.
- 5.1.5 Creixement de la població i progrés tecnològic.
- 5.1.6 El modelo de creixement endogen.
- 5.1.7 Los modelo d'aprenentatge, capital humà i i R+D.
- 5.1.8 Externalitats y restricció territorial al creixement.
- 5.2 Diferències entre la modelització neoclàssica y endògena del creixement.
 - 5.2.1 La qüestió de la convergència: Evidència empírica.
 - 5.2.2 Progrés tecnològic, atur i salaris.

Tema 6. Fluctuacions econòmiques.

- 6.1 Diferències entre el curt i el llarg termini.
- 6.2 La demanda agregada.
- 6.3 La oferta agregada.
 - El curt i el llarg termini.
- 6.4 La política de estabilització.
 - 6.4.1 Las pertorbacions de la demanda agregada.
 - 6.4.2 Las pertorbacions de la oferta agregada.

Tema 7. La demanda agregada.

- 7.1 El mercat de bens i la corba IS.
 - 7.1.1 El aspa keynesiana.
 - 7.1.2 El tipus d'interès, la inversió i la corba IS.
 - 7.1.3 Desplaçaments.
- 7.2 El mercat de diner i la corba LM.
 - 7.2.1 La teoria de la preferència per la liquiditat.
 - 7.2.2 Renta, demanda de diner i corba LM.
 - 7.3.3 Desplaçaments.
- 7.3 Innovació financera i corba LM.

Tema 8. La demanda agregada en la economia oberta.

- 8.1 El model Mundell-Fleming.
- 8.2 Sistema de canvis fluctuants.
 - 8.2.1 Política fiscal.
 - 8.2.2 Política monetària.
- 8.3 Sistema de canvis fixes.
 - 8.3.1 Política fiscal.
 - 8.3.2 Política monetària.
- 8.4 Model a curt termini d'economia gran oberta.
 - 8.5.1 Política fiscal.
 - 8.5.2 Política monetària.

Tema 9. Les expectatives.

- 9.1 Tipus d'interès reals i nominals i el model IS-LM.
- 9.2 El preu dels bens i la corba de tipus.
- 9.3 La borsa de valors i la variació del preu de les accions.
- 9.4 Les bombolles especulatives.
- 9.5 Les expectatives i les variacions dels tipus de canvi.

Tema 10. L'oferta agregada.

- 10.1 El mercat de treball.
 - 10.1.1 La taxa natural d'atur.
- 10.2 Models de oferta agregada.
- 10.3 Inflació, atur i corba de Phillips.
- 10.4 La desinflació: les qüestions.

Tema 11. El consum.

- 11.1 La funció de consum keynesiana.
- 11.2 El enigma del consum de Kuznets.
- 11.3 Fisher y la elecció intertemporal.
- 11.4 Modigliani y la hipòtesis del cicle vital.
- 11.5 Friedman y la hipòtesis de la renda permanent.

Tema 12. La inversió.

- 12.1 La inversió.
- 12.2 La inversió en bens d'equipament.
 - 12.2.1 El preu de lloguer de capital.
 - 12.2.2 El cost del capital.
 - 12.2.3 Los determinants de la inversió.
 - 12.2.4 La Borsa de valores y la q de Tobin.
- 12.3 La inversió en cosntrucció.
- 12.4 La inversió en existències.
- 12.5 Restriccions financeres en la inversió.
 - 12.3.1 Informació asimètrica y restriccions financeres.
 - 12.3.2 El modelo de comportament de la empresa y la inversió.
 - 12.3.3 El modelo macroeconómica.
- 12.6 Restriccions financeres e innovacions.

Tema 13. La deuta pública.

- 13.1 La teoria tradicional de la deute pública.
- 13.2 La teoria ricardiana de la deute pública.
- 13.3 Los problemas de la mesura del dèficit públic.

Tema 14. Globalització financera.

- 14.1 Els mercats financers internacionals.
- 14.2 Diversitat i concentració.
 - 14.2.1 Divises , derivats, préstecs i títols.
 - 14.2.2 Dòlar i euro.
 - 14.2.3 La concentració financera.
- 14.3 Zones emergents.
 - 14.3.1 Amèrica Llatina.
 - 14.3.2 Conca asiàtica del pacífic.
 - 14.3.3 La crisi asiàtica.
 - 14.3.4 L'Europa de l'Est.
- 14.4 Relacions financers i dinàmica econòmica.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

Mankiw, G. (1997). *Macroeconomía*. Antoni Bosch Editor. Barcelona. 1ª ed.

Blanchard, O. (1997). *Macroeconomía*. Prentice-Hall, Madrid. 1ª ed.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTARIA

Aguado, S.; Ahijado, M. (1999). *Lecturas de economía monetaria internacionales*. Pirámide.

Alvarez, M.; Guerrero, S. Jovell, Ll. (1996). *Creixement, empresa i territori*. Revista Econòmica de Banca Catalana, 110, pàgs 1-16.

Alvarez, M.; Guerrero, S.; Jovell, Ll. (1997). "Unión Europea, organización empresarial y territorio: un análisis cualitativo de los factores de localización". Vol. II, págs. 19-39. Asociación Española de Contabilidad y Administración de empresas (AECA).

Bajo, O.; Monnes, M.A. (1994). *Curso de Macroeconomía*. Ed. Bosh. 1ª ed.

Barreiro, F.; Labeaga, J.M.; Mochón, F. (1999). *Macroeconomía intermedia*. McGraw Hill. 1ª ed.

Barro, R.; Grilli, V. (1997). *Macroeconomía: Teoría y política*. McGraw Hill, Madrid. 1ª ed.

Blinder, A.S. (1999). *El banco central. Teoría i práctica*. Antoni Bosch. 1º ed.

Dornbusch, R.; Fisher, S.; Startz, R. (1998). *Macroeconomía*. McGraw Hill. Madrid. 6ª ed.

Dornbusch, R. (1993). *La macroeconomía de una economía abierta*. Antoni Bosch Editor. 1ª ed.

Echl, S.; Robinson, J. (1990). *Financial engineering*. Basil Blackwell. Oxford.

Fabozzi, F.; Modigliani, F. (1996). *Mercados e instituciones financieras*. Prentice Hall.

Froyen, R.T. (1995). *Macroeconomía. Teoría y Políticas*. McGraw Hill. Bogotá. 4ª edición

Giovazzi, F.; Pagano, M. (1990). *Can severe fiscal contractions be expansionary? Tales of two small european countries*. NBER, anual.

Hubbard, R.G. (1994). *Money, the financial system and the economy*. Addison-Wesley.

Jovell, Ll. (1997). "Crecimiento endogeno, territorio y economía compleja". Asociación Científica Europea de Economía Aplicada, Bilbao. Integral de Medios, S.L. i Universidad del País Vasco.

Jovell, Ll. (1998). "Nuevos paradigmas en el ámbito del crecimiento y cocertación social". Págs. 170-177. Andalucía en el umbral del siglo XXI. Servicio de Publicaciones de la Universidad de Cádiz /Asociación Andaluza de Ciencia Regional.

Jovell, Ll.; Moslares, C. (1998). "Incidencia de los shocks asimétricos en la economía española: un análisis de cointegración". ASEPELT-España, Córdoba. ETEA y Consejería de Economía y Hacienda de la Junta de Andalucía.

Jovell, Ll.; Moslares, C. (1998). "Restricciones financieras en la inversión en I+D: El caso de la industria del automovil en Alemania. (1970-1990)". Córdoba. ETEA y Consejería de Economía y Hacienda de la Junta de Andalucía.

Jovell, Ll.; Moslares, C. (1999). Restriccions financeres a la inversió en R+D. *Revista Económica de Catalunya*, (en curs de publicació).

Jovell, Ll.; Moslares, C. (1999). "Regionalismo vs. multilateralismo: Evidencia y consecuencias". *Anales de Economía Aplicada*. Asociación Científica Europea de Economía Aplicada/Universidad de Burgos.

Krugman, P.; Obsfield, M. (1995). *Economía Internacional*. McGraw Hill. Madrid. 3ª ed.

Malkied, B. (1995). *A random walk down Wall Street*. Norton.

McCandless, G. (1993). *Teoría macroeconómica*. Prentice-Hall International, Madrid. 1ª ed.

Sachs, J.; Larrain, F. (1994). *Macroeconomía en la economía global*. Prentice-Hall, México, 1ª ed.

Stiglitz, J. (1997). *Principles of macroeconomics*. Norton and Co. New York. 2ª ed.

Screpanti, E.; Zamagni, S. (1997). *Panorama de historia del pensamiento económico*. Ariel, Barcelona. 1ª ed.

Tugores, J. (1997). *Economía internacional i integració econòmica*. McGraw Hill/Universitat de Barcelona. Barcelona. 1ª ed.

METODOLOGIA DOCENT

Considerem que una distribució entorn d'un seixanta i cinc per cent i d'un trenta i cinc per cent, entre teoria y practica es molt adequada. Amb aquest plantejament, les classes teòriques es dediquen fonamentalment a desenvolupar els continguts de l'assignatura mentre que les pràctiques estan orientades als procediments.

En las classes practiques la labor docent es mas tutorial, dejando más protagonismo a los estudiantes, ja que l'aprenentatge de procediment requereix una conducta activa, davant a la más passiva de las classes teòriques.

Pel que es refereix al tipus de practiques, las practiques de problemes s'organitzen al voltant d'exercicis breus en els que s'apliquen tècniques específiques. Las practiques de laboratori son la translació de la misma metodologia citada però amb la utilització d'instruments de càlcul o de simulació de models. Las practiques basades en discussió de casos tenen com objecte proporcionar un enfocament globalizador, ja que si es considera en exclusiva un enfocament d'aplicació de tècniques o instruments es corre el risc d'adoptar una visió reduccionista de l'economia.

AVALUACIÓ

El sistema d'avaluació consistirà en el desenvolupament de quelcom tema i/o una bateria de preguntes més curtes, combinades amb altres tipus de preguntes com poden ser el desenvolupament d'algun exercici, comentaris sobre un article o quadres de dades.

TUTORIES

S'insisteix amb la utilització periòdica del sistema de tutories.

Despatx s/223

Tel. 937287710/19

Adreça electrònica: Ll.Jovell@euee.uab.es

Horari 1r semestre: a confirmar al començar el curs.

Dilluns: ¼ de 5 a ¾ de 5; ¾ de 6 a 7.

Dimecres: ¼ de 5 a ¾ de 5.

Dijous: 4 a ¾ 6.